

[dysgraphia-and-dysarthria-a-content-creators-journey-with-chatgpt-and-speechify-4fe4053b5d69](#)

[in English].

Матеріал надійшов до редакції 27.03.2025

ХРОНІКА. ПОДІЇ. КОМЕНТАРІ

Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану

3 квітня 2025 року відбувся методологічний семінар Національної академії педагогічних наук України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану».

Захід, присвячений актуальній проблематиці в умовах героїчного протистояння українського народу російській військовій агресії, об'єднав учених НАПН України, представників Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства оборони України, провідних науковців, представників громадянського суспільства, преси, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти, а також усіх небайдужих до майбутнього країни.

Семінар відкрив президент НАПН України, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України **Василь Кремень**, який у мотиваційній промові акцентував увагу на особливостях перебігу регіональних і світових подій. Василь Кремень наголосив, що глобалізацію часто хибно сприймають як процес винятково зближення націй і народів, створення єдиного економічного простору та інформаційного поля. Проте її наслідком також є перетворення регіональних суперечностей на глобальні, набуття цими суперечностями всесвітнього масштабу. В таких умовах кожна держава, яка прагне бути конкурентоспроможною, повинна консолідувати націю, формувати спільне бачення національних інтересів і бути здатною їх захищати. Україна

отримала незалежність у 1991 році, не пройшовши повного процесу національного утвердження, змушена була надолужувати в умовах складних трансформацій. Саме слабкість національної ідентичності на окремих територіях стала живильним середовищем для російської агресії, що почалася з Криму та Донбасу. На завершення президент НАПН України зазначив: «Маємо усвідомити: ми – нація, яка будує свою ідентичність на самоповазі й повазі до інших, на відміну від російського агресора, який базує свою ідеологію на протиставленні себе іншим народам. Героїчний спротив українського народу – це національний скарб, що має стати платформою для майбутнього українства. Ми повинні зберегти й передати пам'ять про цю війну, закарбувати подвиги наших героїв як частину національного коду. Адже саме на цій пам'яті, на цьому досвіді формується нове українство і нова держава. У цьому процесі надзвичайно важливою є діяльність освітян і науковців, які покликані формувати національну свідомість, зберігати історичну пам'ять та передавати національні цінності наступним поколінням».

Модератором методологічного семінару виступила академік-секретар Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України **Світлана Сисоєва**.

Доповідачі пленарного засідання:

- **Василь Мокан** – заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, голова підкомітету з питань національно-патріотичного виховання, кандидат політичних наук;
- **Іван Бех** – директор Інституту проблем виховання НАПН України, доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України;
- **Наталія Гонтаренко** – в.о. начальника управління утвердження української національної та громадянської ідентичності Міністерства молоді та спорту України;
- **Максим Балащенко** – заступник начальника Управління військово-патріотичного виховання Управління гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, кандидат юридичних наук, капітан;

- **Олена Караман** – ректор Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- **Інна Червінська** – професор кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, завідувач творчої навчально-наукової лабораторії «Гірська школа українських Карпат», доктор педагогічних наук, професор;
- **Богдана Сенченко** – заступник директора з навчально-виховної роботи ліцею «Домінанта», м. Київ;
- **Мирослава Вовк** – завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
- **Петро Кендзьор** – керівник освітніх проєктів Асоціації викладачів історії та суспільних дисциплін «Нова Доба», доктор педагогічних наук;
- **Катерина Журба** – завідувач відділу національно-патріотичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, доктор педагогічних наук, професор.

У прикінцевому слові перший віцепрезидент Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України **Володимир Луговий** зазначив, що семінар пройшов у надзвичайно творчій і натхненній атмосфері. Це стало можливим завдяки широкому представництву учасників як в офлайн-, так і в онлайн-форматі, а також участі фахівців різних освітніх рівнів і сфер професійної діяльності, які працюють над утвердженням української національної ідентичності. Зауважив, що під час семінару озвучено відповіді на стратегічні питання, закладені в тематиці заходу, зокрема щодо стратегічних орієнтирів, інноваційних практик та зміцнення національної ідентичності в умовах воєнного стану.

Володимир Луговий наголосив, що за результатами методологічного семінару буде напрацьовано ґрунтовний матеріал, який сприятиме вдосконаленню політики у сфері утвердження української національної

ідентичності та стане потужним імпульсом для впровадження нових підходів у вихованні й освіті.

Після пленарного засідання дискусії було продовжено на секційних засіданнях, присвячених таким напрямам:

- Екзистенційні виклики національній освіті: стратегії та концептуальні засади формування української національної ідентичності;
- Утвердження української національної ідентичності засобами культури і мови: педагогічні практики;
- Історична пам'ять та її роль у формуванні української національної ідентичності;
- Молодіжні рухи та волонтерство у зміцненні української національної ідентичності;
- Вплив медіа та соцмереж на національну ідентичність молоді;
- Українська національна ідентичність і полікультурність: виклики сучасній освіті.

Семінар став важливим майданчиком для обговорення стратегічних орієнтирів у зміцненні української національної ідентичності та пошуку ефективних інноваційних підходів у цій сфері.

Шановні читачі!

Просимо звернути увагу на вимоги до подання статей. Подання рукопису статті до розгляду журналу передбачає:

- надання **Довідки від автора**;
- оформлення тексту статті відповідно до **Вимог до оформлення авторських рукописів**.

Вимоги до оформлення авторських рукописів

Стаття надсилається у форматі Microsoft Word з розширенням .doc, .docx чи .rtf. Назва файлу відповідає прізвищу автора.

Мова публікації: українська або англійська.

Обсяг статті: 12–21 сторінки (разом із анотаціями, таблицями, графіками і літературою).

Оформлення статті:

- поля: зверху і знизу – 2,5 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см;
- шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25;
- усі ілюстрації, графіки та таблиці мають бути чіткими і розбірливими та розміщені безпосередньо у тексті, після відповідного посилання.

Реквізити статті:

- УДК (у лівому верхньому кутку);
 - **НАЗВА СТАТТІ** українською мовою; жирний шрифт, розміщення по центру, великими літерами;
 - **ПРІЗВИЩЕ**, ім'я, по-батькові автора (жирний шрифт, прізвище великими літерами), науковий ступінь, вчене звання (за наявності), посада, місто, країна; емейл; відомості з orcid.org та <http://www.researcherid.com> (за наявності);
 - українською мовою (12 шрифт, одиничний інтервал);
 - анотація (не менше 100–150 слів);
 - ключові слова (3–5 слів; слова «Ключові слова:» виділено жирним шрифтом);
 - англійською мовою (12 шрифт, одиничний інтервал):
 - ім'я, прізвище (жирний шрифт), назва організації-місця роботи, місто, країна;
 - назва статті (жирний шрифт);— анотація (не менше 150–250 слів);
 - ключові слова (3–5 слів; слова «Key words:» виділено жирним шрифтом).
- Анотації мають бути обсягом не менше 1800 та не більше 2300 знаків без пробілів. В анотаціях, згідно з вимогами міжнародних наукометричних баз, необхідно відобразити такі елементи: 1) мета статті; 2) методи/методики дослідження (або Процедура дослідження); 3) результати; 4) висновки.

ТЕКСТ (14 шрифт, звичайний)

Основний текст статті повинен складатися з наступних розділів (змістових елементів, які у тексті мають бути виділені жирним шрифтом):

Актуальність дослідження – здійснюється постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій – у яких започатковано розв'язання даної проблеми та на які спирається автор, виділення нерозв'язаних раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

Мета статті – постановка завдання.

Методи дослідження – процедура дослідження.

Результати дослідження – виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

У статтях, що написані англійською мовою, необхідно виділити такі елементи: Introduction, Analysis of relevant research, Aim of the Study, Research Methods, Results, Conclusions.

ЛІТЕРАТУРА (слово «Література» – жирний шрифт, великими літерами) оформлена відповідно до вимог ДАК (Бюлетень ДАК України. – 2008. – № 3. – С. 9–13), інтернет-посилання у тексті супроводжуються повними й коректними URL-адресами. Прізвища виділяються курсивом.

Упорядкування списку використаних джерел здійснюється за стилем APA. Цитування та внутрішньотекстове посилання на літературні джерела здійснюються за стилем APA (наприклад: Петренко, 2008; Петренко & Сидоренко, 2015; Smith, Grimm & Shell, 2017); якщо відома сторінка джерела, то вона подається через двокрапку (наприклад: Петренко, 2008: 125).

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

Якщо немає перекладу бібліографічних даних джерела англійською мовою, то транслітеруються прізвища й ініціали авторів, назви статей та видання. Послідовність і оформлення елементів транслітерації джерел відповідно до вимог APA, 2010.

Для **транслітерації українських** джерел рекомендуємо скористатися онлайн-сервісом: <http://ukrlit.org/transliterations>.

Якщо є переклад бібліографічних даних джерела англійською мовою (назви статей і видання), то транслітеруються лише прізвища й ініціали авторів. Послідовність і оформлення елементів бібліографічних даних відповідно до вимог APA, 2010.

У разі виявлення невідповідності оформлення статті вимогам до оформлення авторських рукописів повертаємо авторам матеріали на доопрацювання.

Додаткову інформацію, терміни та посилання Ви можете знайти на сайті журналу http://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/publications_instructions

З повагою, редакція журналу

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Ольга Волошина – аспірантка, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Оксана Кисла – аспірантка, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Олексій Кіргізов – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Євгеній Коломієць – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Альона Король – докторка філософії (PhD), доцентка кафедри дошкільної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Катерина Кучіна – аспірантка, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Наталія Левітан – вчитель-дефектолог, заступник директора з виховної роботи, КЗ «Вільнянська спеціальна школа-інтернат» Запорізької обласної ради;

Віталій Литовченко – доктор філософії (PhD), член Молодіжної ради при Міністерстві охорони здоров'я України;

Геннадій Міськов – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Анастасія Нездатна – аспірантка Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; викладач Медичного інституту Чорноморського національного університету імені Петра Могили;

Ірина Ніколенко – директор Закладу дошкільної освіти (ясла-садок) № 791, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 791 Дарницького району м. Києва;

Марина Омельченко – доктор психологічних наук, професор кафедри спеціальної педагогіки та інклюзії, Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»;

Ірина Орленко – докторант Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; доктор філософії PhD, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Олег Орлов – кандидат психологічних наук, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Андрій Пех – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Ігор Попович – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України; професор кафедри психології Херсонського державного університету (м. Івано-Франківськ)

Денис Прохоренко – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Леся Прохоренко – доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Наталія Савінова – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи, педагогіки та логопедії, Чорноморський національний університет імені Петра Могили;

Наталія Суховієнко – кандидат педагогічних наук, логопед вищої категорії, сурдопедагог, сертифікований гештальт-психотерапевт, логопед сурдологічного кабінету, Комунальне некомерційне підприємство «Черкаська обласна лікарня Черкаської обласної ради»;

Крістіна Тороп – доктор педагогічних наук, директор КЗО «Спеціальна школа «ШАНС» ДОР» Комунальний заклад освіти «Спеціальна школа «ШАНС» Дніпропетровської обласної ради»

Ігор Хотенюк – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України;

Олег Хотенюк – аспірант, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України.